

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1616

38. Quid Capitulum, sede vacante circa beneficia possit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14007

aut consuetudinis vigore alicui, qui Beneficij Ecclesiastici recepti, siue recipendi occasione alicuius non fuerit, concedere. Si factus sit, Capitulum contraueniens Ecclesiastico subiaceat interdico, & sic ordinati, si in minoribus ordinibus, constituti fuerint nullo privilegio Clericali; praesertim in Criminalibus gaudeant. In maioribus vero ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Praelati sint ipso iure suspensi.

Decimo octavo quaeritur, An Capitulum Sede vacante Vicarium Generalem in Spiritualibus & temporalibus, constituere possit? Potest, ut patet ex Clemen. 1. §. 2. de Hæret. Pauin. part. 2. quæst. ult. Rebuff. in praxi tit. de deuolut. num. 62. Capitulum enim iurisdictionem ordinariam habet, ut supra dixi. Sed qui talem habet iurisdictionem, potest iudicem dare. Item potest ex Canonicis al quem huic muneri obuendo praticere, cui debitum stipendium soluitur. Potest itidem alicui vnus tantum causæ cognitionem delegare, & plures Vicarios æque principales creare, sicut potest Episcopus, præterea potest Vicarium a se constitutum ad nutum reuocare: quod si aliqueum creauerit, cui iureiurando promiserit se eum nunquam reuocaturum, deinde reuocauerit, rata & firma erit reuocatio; sed Canonici erunt perituri. Vnde eiusmodi Vicarij solent cum Capitulo pacisci, ea conditione, ut nunquam ab officio remoueantur, pœnis constitutis, & iureiurando firmatis. Eadem ratione Capitulum potest Ecclesiam vacanti Oeconomum praticere ex cap. Cum vos, de Offic. Ord.

Decimo nono quaeritur, Intra quantum tempus sede vacante Vicarium constituere Capitulum debeat? In Concil. Triden. Sess. 24. cap. 10. sic statutum est: *Capitulum sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Oeconomum unum, vel plures, ac diligentes decernat, qui rerum Ecclesiasticarum & prouentuum curam gerant, quasi rationem ei, ad quem pertinebit, sint reddituri. Item officialem sen. Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi constituere, vel existentem confirmare omnino teneatur, qui saltem in iure Canonico sit Doctor, vel Licentiatus, vel alias quantum fieri poterit, idoneus: si secus factum fuerit ad Metropolitanum deputatio huiusmodi deuoluatur: Et si Ecclesia ipsa de re publica non fuerit, aut exempta, Capitulum quoque, ut praesertim, negligens fuerit, tunc antiquus Episcopus ex Suffraganeis in Metropolitana, & propinquior Episcopus ex exempla Oeconomum, & Vicarium idoneos possit constituere. Episcopus vero ad eandem Ecclesiam vacantem promotus, ut ex his, quæ ad eum spectant, ab eisdem Oeconomis, Vicario, & alijs quibuscumque officialibus & administratoribus, qui sede vacante fuerint à Capitulo, vel ab alijs in eius locum constituti, etiam si fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, iurisdictionis, administrationis, aut cuiuscumque eorum muneris: p. sibi quæ eos punire, qui in eorum officio, seu administratione deliquerint; etiam si praedicti Officialis, reddidit rationibus, à Capitulo, vel à deputatis ab eodem, abolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eadem quoque Episcopo teneatur Capitulum de scripturis ad Ecclesiam pertinentibus, si quæ ad Capitulum peruenerunt, rationem reddere.*

CAP. XXXVIII.

Quid Capitulum, sede vacante circa Beneficia possit.

PRIMO quaeritur, An possit Beneficia conferre, quorum conferendorum ius ad solum Episcopum pertineret, si viueret? Non potest, e. llo, ne sede vacante, §. e. 1. de Institut. in sexto, §. e. 1. §. Cum vero, ne sede vacante, in sexto. Nec quicquam refert, si Episc. dum viueret, sine consilio, vel assensu Capituli Beneficia dare non posset, ut habetur in eod. cap. 1. §. Cum vero, ne sede vacante in sexto. Porro si ius conferendi ad Episcopum, & Capitulum communiter pertinet, tunc mortuo Episcopo, vel suspensio à conferendis Beneficijs, potest Capitulum conferre, cap. 1. citato,

Ne sede vacante in sexto. Sed quænam ratio est, quare Capitulum nequeat conferre Beneficia? Respondeo, cum Glossa in cap. Cum olim de Maioribus, §. obd. quia conferens, in fructibus Beneficij numeratur: Sed fructus Beneficij vacantis futuro successori ipso iure referuntur, e. Quia, §. de elect. in 6. & Clem. Statutum, eod. tit.

Secundo quaeritur, An Capitulum possit presentari Clericos à Patronis admittere, atque instituire, ut posset Episcopus etiam sine Capituli consilio vel assensu? Potest, cap. 1. de Institut. in sexto. Glossa e. Cum in illis, e. cum autem, de Præben. in sexto, Eadem ratione potest electos legitime, & Canonice à Clericis confirmare sicut posset Episcopus e. Cum olim, de Maioribus, §. obd. & Glossa ibidem, §. 10. Quare Capitulum conferre Beneficia nequeat, cum tamen possit confirmare electos, & instituire presentatos? Respondet Ioan. Andreas, in c. Quæquam, de elect. in sexto, conferre, non esse proprie actum iurisdictionis Episcopalis, cum multi qui Episcopi non sunt, ius habent conferendi Beneficia, & multi Episcopi hac potestate careant. Confirmare vero electos, & instituire presentatos, sunt actus iurisdictionis Episcopalis, ut innuitur in cap. Conquerente, de Offic. Ordin. §. in c. Cum ex in unum, de Hæret. Sed hæc ratio non placuit Panormitano, in c. Cum olim, de Maioribus, §. obd. numero primo, & merito, quoniam conferre Beneficium, iure communi ad Episcopum pertinet, & alijs inferioribus non conueniri, nisi specialiter, vel de licet consuetudine, vel privilegio Romani Pontificis. Quare dicendum est, id quod Glossa & Panormitanus in eod. cap. Cum olim, tradiderunt conferre Beneficium esse simpliciter voluntatis confirmare veteres electos, vel instituire presentatos, esse actus necessitatis, quia sunt ex lege imperati & debiti iure enim cogitur Episcopus confirmare eos, qui sunt Canonice electi, & eos instituire, qui sunt legitime presentati. Item conferre Beneficium sibi donationem, ut notant Doctores in cap. Cum accessissent de Constitut. ac confirmare, vel instituire, non item Accedit, quod conferre, connumeratur inter fructus Officij Episcopalis, Glossa in cap. Cum olim, de Maioribus, §. obd. in verbo Capitulo, & fructus referuntur successoribus futuro, cap. Quia sepe, de electio, sexto, §. Clem. Statutum, eod. tit. At confirmare, & instituire, non habentur in fructibus.

Sed quid dicendum, si Decanus, siue is, qui Capitulo præest, è vita decesserit sede vacante, ac deinde Canonico Collegium Titium in Decanum elegerit, cuiusnam erit Titium electum confirmare? Respondeo: Glossa cum Hostiensis in c. Si Episcopus, de supplen. negis. Prælat. in sexto, in verbo Debeat, p. nes Capitulum esse ius confirmandi Titium, quia canonici quamuis congregati eligunt, quidem vt singuli, sed vt vnuerfi confirmant.

Tertio quaeritur, An Capitulum possit admittere resignationes beneficiorum simpliciter, non permutacionis causa factas, quas posset Episcopus approbare? De hac questione Pauin. in tract. superius allegato part. 2. nu. 1. Panorm. in c. Cum olim, de Maioribus, §. obd. numero 2. v. sic, sexto dubitatur, refert Auditores in Rota in hac questione varia sensisse, quamuis plerique eorum crediderint posse Capitulum huiusmodi resignationes admittere, quia cuius est alique beneficium priuare, eius est resignationem recipere, teste Innocentio cap. Quod in dubijs, de renunciat. sed Capitulum potest instare, & debita causa Clericum à beneficio remouere, ergo & resignationem admittere.

Deinde, quia aliquorum est resignationes admittere, quorum non est beneficia conferre: possunt enim Episcopi recipere resignationes beneficiorum, quorum conferendorum ius Romano Pontifici est reseruat. Accedit, quod resignationes admittere non causa permutacionis, sed simpliciter factas, est plerunq. necessitatis, non voluntatis. nam iulbis de causis beneficiarj aliquando sua beneficia deponunt, siue dimitunt. Hanc sententiam secutus est Federicus in tractatu de permutat. ben. sico. q. 36. num. 63. Anton. in c. Quod in dubijs, de renunciat. & Panorm. loco prædicto, Francus, c. 1. de rerum permut. in sexto, Lapu,

Ep. Felin. in c. Cum olim, de Maiorit. Si ius conferendi beneficia resignata ad solum Episcopum pertinet, tunc Capitulum admittit quidem resignationem, sed non conferet beneficia resignata: si vero communiter ius conferendi spectet ad Episcopum, & Capitulum, tunc Capitulum poterit resignationes admittere, & beneficia resignata conferre: si autem ius conferendi pertinet ad aliquos inferiores, tunc Capituli erit recipere resignationes, sed beneficia resignata conferent ij, qui ius habent conferendi.

Quarto quaeritur, An Capitulum possit admittere resignationes Beneficiorum non simpliciter, sed ex causa permutationis factas, hoc est, an possit recipere, & approbare permutationes beneficiorum? Dux sunt opiniones, una negat, altera affirmat. Veteres quidam negarunt: sed concedunt *Federicus tract. de perm. beneficio. quest. 36. Lopus, Panormitanus, Ep. Felin. in c. cum olim, de Maiorit. Ep. obed. Cardinalis, Ep. Imola, Ep. Vitalinus cum Glossa in Clem. 1. de re non permittat.* Hæc opinio est probabilior. Ea vero intelligitur sic: Capitulum potest quidem recipere permutationes Beneficiorum, sed non conferre beneficia permutata, nisi ius conferendi ad ipsum pertinet, vel communiter ad Episcopum, & ad ipsum Capitulum. ita Glossa loco citato: sicut in simili potest Episcopus admittere resignationem beneficij, quod est Romano Pontifici reservatum, sed nequit illud conferre, ut docent *Federicus, Ep. Lopus locis supra citatis, Ep. Rebuffus in Praxi benef. tit. de devolutio. n. 94.*

Quinto quaeritur, An Capitulum admittere queat postulationem, qua Prælati inferiores postulatur, & quam possit Episcopus approbare? Potest *Paulin. p. 2. q. 4. n. 8.* dummodo tamen nihil obijci postulatio possit, in quo indigeat Summi Pontificis Indulgentia.

Sexto quaeritur, An Capitulum conferre possit ea beneficia, quorum conferendorum potestas iure tantum devoluta non ordinario, ad Episcopum pertinet? Verbi gratia, ob negligentiam, vel delictum inferiorum, quorum est aliquando ius beneficia conferendi, ad Episcopum ius ipsum conferendi devoluitur. Quaeritur, An huiusmodi beneficia devoluta Capitulum conferre queat? Dux sunt opiniones: Una est Ioan. Monachi, & Archidiaconi in cap. *Quaquam, de elect. in sexto*, negantium posse: quod probant, quia ut supra diximus, nequit beneficia conferre, quæ iure ordinario possit Episcopus: ergo multo minus, quæ non ordinario, sed accidenti, & extrinseco casu ad Episcopum devoluntur. Accedit, quod ubi Canonæ, & iura nihil distinguunt, nec nos distinguere debemus, sed iura in cap. 1. de institut. in sexto, & cap. 11a, Ne sede vacante, simpliciter dicunt, non posse Capitulum beneficia conferre, quæ ad solum Episcopum spectant.

Alteræ est sententia Ioannis Andreae in prædicto c. *Quaquam*, dicentis, posse Capitulum illa conferre, quia beneficia devoluta concedere, est iurisdictionis, & proinde in Capitulum sede vacante transit: at potestas conferendi alia beneficia, quæ iure ordinatio pertinet ad Episcopum, non est iurisdictionis, siquidem multi Episcopi nulla conferunt: & contra multi, qui non sunt Episcopi, reperiuntur, penes quos est ius conferendi beneficia. Abbas modo primam, modo secundam sententiam sequitur. Nam in cap. *Cum olim, de Maiorit. Ep. obed. Ioannis Monachi* opinionem amplectitur. Sed in cap. 2. *Ne sede vacante*, cum Ioan. Andrea sentit. Prima opinio est recipienda, & videtur esse communis, eam habens *Baldus in cap. Ne pro defectu, de elect. Felin. in c. Cum olim, de Maiorit. Paulin. par. 2. q. 2. Rebuff. in Praxi benef. tit. de devolut. num. 93.* nam eadem est ratio in beneficiis devolutis, quæ in cæteris. Item quia iura, ut dixi, generaliter Capitulo denegant potestatem beneficia conferendi: Ergo generaliter non potest.

Neque obstat si dicas, Ergo erit diurna beneficiorum vacatio, siquidem aliquando vacat diu sedes Episcopalis: Hoc nihil refert, quia potest interim Capitulum Ecclesiam commendare, vel Oeconomum Ecclesie præficere.

Septimo quaeritur, An possit Capitulum post mensem conferre beneficium quod in Curia Romana vacavit, &

tamen intra mensem non est à Romano Pontifice collatum? Sciendum est, in c. *Licet, de præben. in sexto*, Clementem I V. constituisse, ut beneficia in Curia Romana vacantia sint Summo Pontifici reservata: deinde vero in c. *Statutum, eodem lib. Ep. titul.* Gregorius X. declaravit, ut si beneficia, quæ in Curia Romana vacant, & Romano Pontifici reservantur, intra mensem Pontifex non conferat, eo elapso possint Episcopi conferre: ita tamen, ut ipsi per se, si præsentibus existunt, conferant, vel si absint per suos Vicarios Generales in eorum diocæsisbus commorantes, quibus id sit canonicè commissum. Quaeritur modo, An Capitulum sede vacante possit talia beneficia conferre, quæ Summus Pontifex intra mensem non contulit? *Paulinus, part. 2. q. 4.* affirmat, id posse Capitulum. Sed *Rebuff. loco citato, num. 98.* negat, & hoc mihi videtur probabilius, quia iura, ut dixi, generaliter Capitulo denegant potestatem conferendi beneficia.

Obijciit *Paulin. in cap. statutum*, supra citato: *Conceditur Generali Episcopi Vicario, ut absente Episcopo, conferre queat: Cur ergo Capitulum non poterit, quod Vicarius potest?* Respondet, per Generales Vicarios, qui speciale mandatum accipiunt conferendi beneficia, posse talia beneficia conferri, non autem per Vicarios, qui solum accipiunt ab Episcopo generale mandatum obeundi munus, & officium suum. Sic *Glossa in c. statutum supra dicto*. Et hinc est, ut Capitulum nequeat eiusmodi beneficia conferre, quia potestas conferendi talia beneficia convenit Vicario ex Episcopi speciali mandato, quod Capitulum non habet. Item in c. *Statutum*, hæc potestas permittitur Vicario, cui specialiter eam Episcopus commisit, ergo non Capitulo.

Octavo quaeritur, An Capitulum commendare queat Ecclesias, siue beneficia? Potest ad tempus videlicet, non in perpetuum, donec idoneus Beneficiarius detur. Sic *Panormit. in c. cum olim, de Maior. Ep. obed. Innoc. in c. 11a. Ne sede vacante, Ancharan. Ep. Ioan. And. in c. 1. eod. tit. in sexto. Rebuff. in Praxi beneficio. tit. de devolut. num. 77.*

Quid si intra sex menses Rector Ecclesie datus non fuerit, poteritne ultra id temporis commendare? Poterit: Imo illud protrahere interim, dum fuerit de idoneo Rectore Ecclesie vacanti prospectum. *Paulin. par. 2. q. 5. Rebuff. loco citato, num. 78.* Nec inde quicquam Episcopo futuro detrahatur, quia is poterit conferre illud beneficium etiam inuito eo, aut non vocato, cui commendatum est.

Quæres, An Capitulum commendare valeat beneficium regulare Clerico seculari, & è contrario? Teste *Rebuff. num. 83. Petrus Perusin. in c. si constituitur, de Accusat. & Præpositus in c. Presbyteri, dist. 24.* affirmant id posse. Sed merito *Rebuffus* hæc sententiam confutat, nam id ne ipse episcopus, si viveret, facere posset, ut colligitur ex *Clem. 1. de supplen. neglig. Prælat.* Solius enim est Romani Pontificis regularia beneficia Clericis secularibus, & secularia Regularibus committere, cap. *cum singula, de præben. in sexto*: nisi fortasse dicas, iura solum præbere, ut conferantur, & verbum (Committere) accipere, prout est idem, quod commendare: nam beneficia conferuntur in perpetuum; commendantur, vel committuntur ad tempus.

Nono quaeritur, An Capitulum vnire beneficia queat? *Rebuff. num. 100. tit. de devolut.* affirmat posse vnire in iis casibus, in quibus possit Episcopus, dummodo per vnionem nihil iuri Episcopali detrahatur. Et citat *Cardinalem, & Imolam in Clem. 1. de statu. Monacho. Petrum Perusinum in tract. de vnion. Ecclesiarum, cap. 4. & Fejunum in cap. cum olim, ad finem, de Maiorit. Ep. obed.* idem sentit *Lopus, cap. 1. de maior. Ep. obed.* Sed *Paulin. part. 2. quasi. 3. num. 17.* videtur negare id posse Capitulum, quia per vnionem beneficium, quod vnitur alteri, supprimitur, vel extinguitur, vel alienatur; at Capitulum supprimitur, vel extinguere, vel alienare beneficium non potest. & ita dicendum est: nam per vnionem beneficiorum minueretur potestas Episcopi: is enim vnus tantum beneficij conferendi ius haberet; cum ante vnionem haberet potestatem duorum

beneficiorum. Ceterum supra dicti Auctores, tantum loquuntur de vnione, per quam beneficia vnita manent æqualiter principalia. Loquuntur enim de vnione, per quas nihil iuri episcopali detrahatur: at si beneficium vnitum alteri supprimeretur, vel extingueretur, vel alienaretur, aliquid videretur esse iuri Episcopali detractum.

Decimo quaeritur, An Capitulum possit presentare, si episcopus ipse dum viuit, presentandi ius habet? Non potest. Sic Cardinalis in cap. Presbyteri, dist. 24. Ioan. Andrens in cap. 1. de Maioribus. Rebus. tit. de deuolut. num. 70. & ratio est, quoniam Capitulum nequit conferre: in verbo autem (conferendi) continetur presentare. Glos. in Clem. 1. de rerum permut. Item, quia conferre, & presentare in fructibus beneficii numerantur. Glos. in cap. Cum olim, de Maioribus. at fructus beneficii futuro successori referuantur, e. quia sup. de elect. in 6. & Clem. statutum, eod. tit.

Vodecimo quaeritur, An Capitulum possit beneficia rios de se tuere, vt vulgo dicunt; hoc est, beneficium deicere, & remouere? Glos. in cap. Nullus, dist. 29. videtur negare. At Pavin. part. 2. q. 6. num. 1. & 2. testatur communem esse sententiam, id posse Capitulum, quia potest diocesim visitare, vt diximus, in eum nosos inquirere, eos punire: ergo ob rem poterit eos in beneficiis punire.

Si roges, Nunquid etiam possit Abbatibus beneficium adimere? Respondet cum Dominico, cap. 1. de poenit. in 6. Cardinali, Clem. 2. de poenit. quest. 4. & Pavin. loco citato, non posse, quia Abbates a beneficio remouere, est causa ex numero eorum, quæ Episcopo referuntur. Poterit tamen Abbatem, vel senio confecto vel in obo laboranti adiutorem dare: sicut postea Episcopus, cap. 1. §. Si vero, de Clerico egros in sexto.

C A P. XXXIX.

Alia quaestiones, de eadem re dissoluntur.

AN Capitulum possit ius patronatus concedere his, qui fundauerint, vel adificauerint, vel dotauerint Ecclesiam? Potest, sicut potest episcopus, Gaspar Calderinus, consil. 3. de iure patron. Pavin. part. 1. quest. 10. num. 12. nam actus iurisdictionis est ius patronatus concedere, ac proinde ad Capitulum transit.

Secundo quaeritur, An Capitulum valeat cognoscere de causis feudalibus, de quibus cognosceret episcopus, si viueret? Minime, Ioan. Andreas in cap. Verum, de foro competent. & Pavin. part. 1. quest. 10. num. 14. dicit esse communem sententiam. Et ratio est, quia hoc conuenit episcopo iure speciali, non communi. Hinc etiam est, vt nequeat Capitulum facere quas vocant nouos inuestimentos, aut veteres renouare, aut quod vocatur fidelitatis iusurandum ad feudatariis recipere. Innoc. Hostien. Abba. in cap. Nihil, de elect.

Tertio quaeritur, An Capitulum cognoscere queat de causis matrimonialibus? Potest. Cardinal. Salis in cap. Veniens, de eo qui duxit in uxorem, Pavin. 1. part. quest. 10. num. 6.

Quarto quaeritur, An Capitulum succedat in his, quæ conueniunt episcopo iure delegato? Minime, quia non succedit, nisi in iurisdictione, quæ conuenit episcopo iure ordinario, vt est communis opinio in c. Cum olim, de Maioribus. Nihilominus tamen potest Capitulum iude vacante auctoritatem aliquam habere in iurisdictione, quamuis Episcopo generali et auctoritate Apostolica delegata, vbi necessarium videbitur negotium à Capitulo expediri, ita vt moram non pariat. Innoc. & Hostien. in cap. Ad abolendam, de Heret. Ioan. Monachus, de Maioribus. Et obed. in 6. Paulus, Clem. 1. de Heret. Butrius & Felin. in cap. Eam re, de rescript. Pavin. parte 1. quest. 10.

Quinto quaeritur, An Capitulum possit aliquos ad honorificum Doctorem, vel Magistrum gradum promouere, sicut potest Episcopus? distinguendum est: aut ea potestas pertinet ad solum Episcopum, aut communiter ad E-

piscopum, & Capitulum. Si hoc secundum, ea manet penes Capitulum sede vacante. Si primum, tunc ea potestas, vel iure communi conuenit episcopo, vel iure speciali. Si iure communi, ad Capitulum transit, si speciali, non item. Glos. in Clem. vlt. de Magist. Abbas, & Felin. in cap. Cum olim, de Maioribus. Pavin. 1. part. quasi. 6. Rebus. in pract. benefic. in de deuolut. num. 69.

Sexto quaeritur, An Capitulum succedat cum cura, & auctoritate in exequendis vltimis testatorum voluntatibus? Succedit, sic Ioan. Andrens in cap. Ioannes, de testam. & cap. 1. de Maioribus. in 6. Imola, & Card. Clem. 1. de testam. Pavin. part. 2. quest. 7. Poterit igitur Capitulum sede vacante executores testatorum compellere, vt pias defunctorum voluntates exequantur intra annum, iuxta id, quod habetur in c. Nos quidem, de testam. & Archien. Hoc an plus, Cod. de fidei commiss. Poterit etiam pauperes eligere, in quos hereditas ad hunc usum iustum distribuat, vbi nulli curatores, vel executores vltimæ voluntatis sint dati, vel ete qui eam non curent. Ioan. Calder. conf. 10. de testam. Pavin. part. 2. quest. 7. Poterit itidem executionis diem protogere. Dominio in Addition. ad consilia Calderini. conf. 3. de offi. Religiosos item piarum voluntatum executores potest compellere ad reddendas rationes. Pavin. part. 2. q. 7. num. 6. Valerianam Capitulum, sede vacante, hereditatem ecclesie legatam adire: quam tamen si episcopus damnosam ecclesie inuenerit, beneficium restitutionis in integrum repudiabit. Pari ratione poterit Capitulum transigere, & compromissum facere. Pavin. parte 2. question. septima, num. 18.

Septimo quaeritur, An Capitulum succedat Episcopo in iurisdictione, quam ex consuetudine habet, puta inter laicos Ecclesiarum colonos? Succedit, Collat. mens in cap. cum olim, de Maioribus. Et obed. Et ibidem Panormitanus, Pavin. part. 1. quest. 9. num. 6. vers. An autem Ecclesia.

Octavo quaeritur, An Capitulum sede vacante possit vi prescriptionis acquirere, quæ sibi alioquin non competunt? Non potest, quia contra ecclesiam prescriptio non currit sede vacante. Glossa in c. 1. de prescrip. Panorm. & Felinus in c. ex transmissis, eod. tit. Rota dec. 212. in nouis, Pavin. part. 1. quest. 9.

C A P. XL.

De visitatione, qua Ecclesiastici Pastores sine Prælati greges sibi commissos visitare coguntur.

PRI-MO quaeritur, An Præfati, siue Pastores Ecclesiarum visitare ecclesias, & populos sibi concreditos quocumque anni communi iure cogantur? Coguntur, cap. de cernimus, & c. Episcopum, & c. placuit. 10. quest. 1. vnde episcopus diocesim suam visitare debet singulis annis: quod si pie legitime impeditus id implere non possit, Presbyteros, aut Diaconos probatos mutat, qui visitationis officium obeant, cap. Episcopum. 10. q. 1.

Secundo quaeritur, An prescriptio tueri se quis possit, quo minus visitetur à suo pastore, siue Prælato? Non potest, cap. Cum ex officio, de prescrip. quemadmodum, nec quemquam longi temporis prescriptio excusatum facit, ne suo Prælato parere debeat, cap. cum non liceat, de prescrip. & cap. cum inter, de consuet.

Tertio quaeritur, An visitandi ius contra Prælatum ordinarium possit quis prescribere, qui Prælatum non sit? Potest, cap. Cum ex officio, vers. Et si alius, de prescrip. & Panormit. & Felin. ibid. licet is, qui prescripsit extraneus quipiam Prælatum sit, siue etiam ipsimet episcopo, quem per prescriptionem excludit subditus, Abb. & Felin. cap. cum ex officio, modo citato, quod ex proptio Prælati negligentia contingit, vt dicit Felinus eod. cap. num. 125. Quare si & is qui prescripserat, in eandem negligentiam notam incurrat, & episcopus iam vigil esse velit, poterit ius olim sua delicta intermissum, alterique ob diligentiam suam qua-

situm,